

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

ข้อสอบกลางภาค: ภาคการศึกษาที่ 2

ปีการศึกษา 2550

วันสอบ: 25 ธันวาคม 2550

เวลา 13.30-16.30

วิชา 231-202 การคำนวณเชิงตัวเลขในวิศวกรรมเคมี

ห้องสอบ: R 200

ทฤษฎีในการสอบ

โทษขั้นต่ำ คือ ปรับตกในรายวิชาที่ทฤษฎี และพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

ข้อสอบมีทั้งหมด 5 ข้อ 8 หน้าให้นักศึกษาตรวจสอบความเรียบร้อย และเขียนชื่อและรหัสบนข้อสอบทุกหน้าก่อนลงมือทำข้อสอบ

- อนุญาตให้จัดบันทึกในกระดาษขนาด A4 เข้าห้องสอบได้ 1 แผ่น และส่งคืนพร้อมกับข้อสอบ
- อนุญาตให้นำเครื่องคำนวณเข้าห้องสอบได้
- อนุญาตให้ทำข้อสอบด้วยดินสอ (2B ขึ้นไป) ได้
- ไม่อนุญาตให้นำข้อสอบหรือกระดาษจัดบันทึกออกจากห้องสอบ

ข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	25	
2	40	
3	35	
4	25	
5	25	
รวม	150	

ผศ. ดร. กุลชนาฐ ประเสริฐสิทธิ์

ผู้ออกข้อสอบ

1. ทำทั้ง 2 ข้อย่อย (25 คะแนน)

1.1 (15 คะแนน) น้ำมันอุณหภูมิ 60°F ไหลเข้าถังให้ความร้อนด้วยอัตราการไหล 1000 lb/hr และไหลออกจากถังที่อุณหภูมิ T_{oil} $^{\circ}\text{F}$ ในอัตราการไหลที่เท่ากัน ถ้าถังดังกล่าวมีน้ำมันเริ่มต้น 5000 lb อุณหภูมิ 60°F ถูกให้ความร้อนโดยมีการกวนผสมและการแลกเปลี่ยนความร้อนกับไอน้ำอุณหภูมิ 270°F ในอัตรา $\dot{Q} = \frac{dQ}{dt} = h(T_{steam} - T_{oil})$ จงหาสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของน้ำมันในถัง กับเวลา และหาว่าอุณหภูมิสุดท้ายหรืออุณหภูมิที่สภาวะคงตัวของน้ำมันมีค่าเท่าไร (ข้อมูลเพิ่มเติม $t = 300\text{ Btu/(hr)}(^{\circ}\text{F})$, $C_{p,oil} = 0.5\text{ Btu/(lb)}(^{\circ}\text{F})$, กำลังของมอเตอร์ที่ใช้ในการกวนผสมคิดเป็น 2000 Btu/hr)

1.2 (10 คะแนน) ถ้าหากต้องการหาค่าของ $f(x) = ax^4 + bx^2 + cx + d$ โดยใช้ Taylor's Series จะต้องใช้ถึงการประมาณอันดับที่เท่าไรเพื่อให้ได้ค่าถูกต้องทุกค่าของ x พร้อมแสดงการพิสูจน์คำตอบที่ได้

- 2 (40 คะแนน) ปฏิกริยาการแตกตัวของน้ำเพื่อได้ก๊าซไฮโดรเจนและออกซิเจนเกิดขึ้นที่อุณหภูมิสูงเป็นไปดังสมการ $H_2O(g) \rightleftharpoons H_2(g) + \frac{1}{2}O_2(g)$ โดยแสดงค่าคงที่ของสมดุลปฏิกิริยาเคมี (K) ได้คือ $K = \frac{x}{1-x} \sqrt{\frac{2P_1}{2+x}}$ เมื่อ x คือ mole fraction ของน้ำที่แตกตัว และ P_1 คือความดันรวมของระบบหรือสารผสม ถ้าจากการทดลองพบว่ามี $P_1 = 3.5 \text{ atm}$ ได้ ค่า $K = 0.04$ จงหาค่า x ที่สอดคล้องกับผลการทดลองดังกล่าวโดย

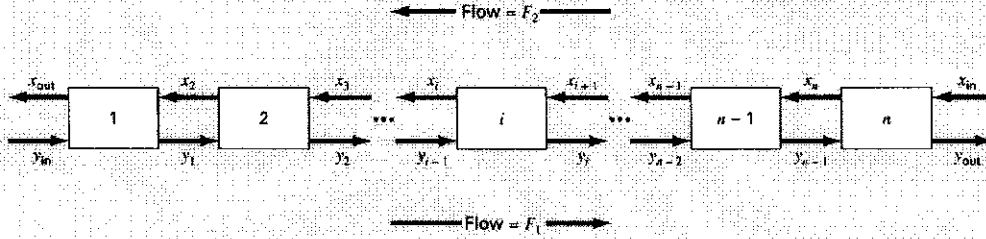
2.1 ใช้วิธี Simple iteration

2.2 ใช้วิธี Bisection method

2.3 ใช้วิธี Secant method

(กำหนดค่าเริ่มต้น $x_u = 0.1$, $x_L = 0.01$, $x_1 = 0.1$, $x_0 = 0.05$ โดยเลือกใช้ให้ถูกต้องกับแต่ละวิธี และให้ $\epsilon_s = 0.05\%$)

3 (35 คะแนน) ในการสกัดสาร A ออกจากน้ำมันโดยใช้เอทานอลเกิดขึ้นในกระบวนการสกัดสารแบบไหลสวนทางหลายขั้นตอน (multistage counter current extraction process) ดังรูปโดยในแต่ละขั้นตอน (i) ของการสกัดความเข้มข้นของสาร A ที่อยู่ในน้ำมันและในเอทานอลต้องสมดุลกันดังสมการ $K = \frac{x_i}{y_i} = 4$

3.1 จงแสดงที่มาของสมการ $y_{i-1} - (1 + \frac{F_2}{F_1} K)y_i + (\frac{F_2}{F_1} K)y_{i+1} = 0$

3.2 ถ้าหากกระบวนการสกัดดังกล่าวมี 5 ขั้นตอน (n=5) น้ำมันไหลเข้าเครื่องสกัดด้วยอัตราการไหล $F_1 = 500$ kg/hr โดยมี mass fraction ของสาร A ในน้ำมันก่อนทำการสกัด $y_{in} = 0.1$ และ เอทานอลบริสุทธิ์ที่ไหลเข้าเครื่องสกัดด้วยอัตราการไหล $F_2 = 1000$ kg/hr จงหา mass fraction ของสาร A ที่ออกทั้งสองกระแส (x_{out} และ y_{out}) โดยใช้สมการใน 3.1 และวิธีการของ Gauss-Seidel (กำหนด $\lambda=1$, $\epsilon_s=1\%$, ค่าเริ่มต้น $y_1=0.1, y_2=y_3=y_4=y_5=0$)

- 4 (25 คะแนน) ถ้าต้องการออกแบบถัง stainless ไม่มีฝาปิดที่มีขนาดบรรจุ 0.5 m^3 (สมมติไม่คิดความหนาของ stainless ที่นำมาทำถัง) จงแสดง Objective function และ constraints ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และถ้าพิจารณาเป็น one-dimensional unconstrained problem จงคำนวณหารัศมีและความสูงของถังโดยใช้วิธี golden section search (กำหนด $r_L = 0.5$, $r_U = 0.6$ และ $\epsilon_s = 1.5\%$)

- 5 (25 คะแนน) ถ้าความดันที่ตำแหน่ง (x,y) ใดๆ แสดงได้ตามสมการ $P(x,y) = x^2 - 8x + 4y^2 + 12y - 2xy$ ใช้ Steepest Ascend method เพื่อหาว่าหลังจาก 2 iteration จากจุดเริ่มต้น $(x_0, y_0) = (0,0)$ ตำแหน่งของความดัน (x_2, y_2) และ ความดันที่จุด (x_2, y_2) เป็นเท่าไร และมีค่าเกิดพื้นผิวของความดันเป็นแบบ鞍鞍 (saddle) หรือไม่